

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-10-03
Besvaras senast
2016-10-12 kl. 12.00

Till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:57 Lagen om vattentjänster

Med lagen om allmänna vattentjänster (LAV) tvingas i dag boende betala hundratusentals kronor för tjänster de inte önskar ha. Boende som har alla möjligheter att investera i hållbara vatten- och avloppslösningar tvingas ansluta sig till dyra kommunala va-lösningar. Kostnaderna är orsaken till att människor tvingas utöka banklån eller sälja älskade lantställen och hus. Kommuner tvingas också överge framtidsinriktade expansionsplaner. Problemet är särskilt markant i storstädernas kranskommuner där infrastruktur och närhet till arbetsmarknadsregioner annars medger välbehövd bostadsexpansion.

Enligt utredningen som föregick LAV fanns utrymme för att fastighetsägare, när det bedömdes lämpligt, själva ansvarade för vatten och avlopp (va) enskilt eller tillsammans med andra i samfällighetslösningar. Utanför tätorterna är det oftast det mest fördelaktiga alternativet ur teknisk, miljömässig och ekonomisk synpunkt för alla parter.

Tyvär har rättspraxis, med anledning av LAV, utvecklats på ett sådant sätt att det i byar på landsbygden alltid blir kommunens skyldighet att tillhandahålla vatten och avlopp. Detta trots att det ger orimliga kostnader för enskilda fastighetsägare och va-kollektiv, utan att det innebär en miljömässig förbättring jämfört med alternativen.

I dagsläget krockar de lagar som hanterar vatten och avlopp med varandra rent juridiskt. Även om man som fastighetsägare har godkänt enskilt vatten och avlopp i enlighet med miljöbalken eller en godkänd samfällad va-anläggning tillsammans med sina grannar i enlighet med anläggningslagen, tvingas kommunen att överta ansvaret för vatten och avlopp för den händelse att man bor i så kallad samlad bebyggelse. Definitionen av samlad bebyggelse har enligt rättspraxis utvecklats till att bli ungefär 15 hus.

Följden blir att fler småhusägare alldeles i onödan tvingas ansluta sig till kommunalt vatten och avlopp, med konsekvensen att kommun, va-kollektiv och enskilda fastighetsägare alla förlorar ekonomiskt och att anslutningsavgifter och brukningsavgifter för vatten och avlopp på sikt kommer att öka kraftigt.

Som exempel kan nämnas Norrtälje kommun där brukningsavgiften bedöms öka 147 procent och anslutningsavgiften 47 procent kommande åttaårsperiod.

Ett annat exempel är Knivsta kommun, vars befolkningstillväxt 2015 var högst i landet, där man trots stor önskan om att växa utanför tätorten helt stoppat nybyggnation av småhus på landsbygden på grund av de orimliga kostnader dagens va-lagstiftning medför.

Jag har under våren ställt en skriftlig fråga till minister Åsa Romson (2015/16:1090) och lyft fram problemen med kostsamma vattenanslutningar. I svaret på frågan tillerkände inte ministern att dagens rättspraxis gör kommunalt vatten och avlopp till det enda alternativet. Åsa Romson såg därför inte något som hindrar en fastighetsägare att ansöka hos kommunen om tillstånd för en egen lösning. Åsa Romson såg inget behov av att ändra lagstiftningen på området.

Däremot skriver regeringen i budgetpropositionen 2016/17, utgiftsområde 20, om utsläppen från de enskilda avloppen och aviserar att man bereder förändringar i regelverket för enskilda avlopp. Underlaget för den beredning man refererar till utgår från det uppdrag man gav Havs- och vattenmyndigheten 2013, *Styrmedel för en hållbar åtgärdstakt av små avloppsanläggningar*, men är inriktat på att reducera utsläpp från undermåliga, äldre anläggningar.

Utifrån att dagens lagstiftning renderar återkommande rapporter och berättelser från förtvivlade bostadsägare och frustrerade kommunpolitiker har jag en förhoppning om att regeringen ändå också försöker adressera den problematik som rådande rättspraxis orsakat.

Detta särskilt med tanke på behovet av fler bostäder och i synnerhet den stora efterfrågan på småhus som finns. Det behöver byggas mer och det behöver byggas även utanför tätorterna. Till detta behöver va-lagstiftningen ändras.

Problemet föranleder mig att fråga miljöminister Karolina Skog:

Tänker miljöministern verka för att regeringen lämnar förslag som adresserar de problem som den rådande rättspraxisen kring lagen om allmänna vattentjänster orsakar?

.....

Caroline Szyber (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors